

Runda I

1. Co oznacza skrót AIDS?

AIDS jest skrótem od angielskiego określenia dla nabytego zespołu niedoboru odporności (Acquired Immune Deficiency Syndrome).

2. Co to jest HIV?

Ludzki wirus nabytego niedoboru (upośledzenia) odporności. To skrót od angielskiej nazwy Human Immunodeficiency Virus.

3. Co oznacza czerwona kokardka?

Czerwona kokardka jest symbolem solidarności z osobami żyjącymi z HIV, chorymi na AIDS.

Znak ten zaprojektowano w latach 80. XX w. podczas szczytu epidemii w USA. Czerwony kolor symbolizuje krew i miłość, a kształt kokardki – odwrócone „V” (od ang. victory) przypomina, że jeszcze nie pokonaliśmy wirusa. Osoby wyrażające wsparcie dla żyjących z HIV/AIDS przypinają czerwoną kokardkę co roku 1 grudnia w Światowy Dzień AIDS oraz w Dniu Pamięci o Zmarłych na AIDS (trzecia niedziela maja każdego roku).

4. Wymień trzy główne drogi zakażenia HIV.

- a) Podczas kontaktów seksualnych bez zastosowania zabezpieczenia z osobą zakażoną.
- b) Przez kontakt z krwią – przedostanie się zakażonej krwi innej osoby do naszego krwiobiegu, np. podczas zakłucia zanieczyszczoną igłą.
- c) W czasie ciąży, podczas porodu lub karmienia dziecka piersią przez matkę zakażoną HIV.

5. Na czym polega badanie w kierunku HIV?

Obecnie jest wiele technik wykonywania badań w kierunku HIV. Powszechnie stosowane badanie to testy na wykrywanie przeciwciał anti-HIV.

Runda II

- 1. Czy można zakazić się wirusem HIV poprzez dotykanie drugiej osoby, podawanie ręki, ściskanie lub całowanie nowo poznawanej osoby?**

Nie.

- 2. Czy ukąszenia komarów bądź innych owadów rozprzestrzeniają zakażenia wirusem HIV?**

Nie.

- 3. Czy możliwe jest zakażenie się wirusem HIV poprzez korzystanie ze wspólnej maszynki do golenia lub szczoteczki do zębów?**

Tak. Ze względu na to, że może znajdować się na nich krew - nawet, jeżeli nie widać jej gołym okiem.

- 4. Czy można zakazić się wirusem HIV od psów, kotów lub innych zwierząt?**

Nie.

- 5. Czy wirus HIV przenosi się poprzez kaszel lub kichanie?**

Nie.

Runda III

1. Co oznacza wynik testu negatywny (ujemny)?

Oznacza, że nie wykryto ani antygenu wirusa ani przeciwciał anty-HIV. Wynik informuje o stanie zdrowia sprzed trzech miesięcy.

2. Po jakim czasie od zakażenia można wykryć przeciwciała anty-HIV za pomocą testu?

Zakażenie HIV można w pewny sposób potwierdzić po 3 miesiącach. Negatywny wynik testu jest więc wiarygodny dopiero po upływie takiego czasu. Oznacza to, że w tym okresie nie można wiedzieć, czy się jest zakażonym, czy nie i czy się nie zakaża innych. W zupełnie wyjątkowych sytuacjach, lekarz zaleca powtórzenie badania po upływie 6 miesięcy.

3. Gdzie można wykonać badania w kierunku HIV?

Test możesz zrobić anonimowo i bezpłatnie w punktach konsultacyjno-diagnostycznych na terenie całego kraju.

4. Czy ryzyko zakażenia HIV jest takie samo dla kobiet i mężczyzn w kontaktach mężczyzn z kobietami i kobiet z mężczyznami?

Nie. Ryzyko zakażenia jest wyższe, gdy mężczyzna przekazuje wirusa kobiecie, niż gdy kobieta przekazuje go mężczyźnie.

5. Czy informacje o zakażeniu HIV i AIDS są udzielane komukolwiek poza osobą poddawaną badaniom?

Nie. Osoby mające dostęp do tego typu informacji (m. in. lekarze i inni pracownicy służby zdrowia) zobowiązani są do zachowania w tajemnicy wyniku testu anty-HIV. Za pogwałcenie tego prawa może grozić odpowiedzialność karna, cywilna (np. konieczność wypłacenia odszkodowania) lub odpowiedzialność dyscyplinarna w miejscu pracy.

Runda IV

1. Czy istnieje szczepionka chroniąca przed zakażeniem HIV?

Nie. Ze względu na to, że HIV jest skomplikowanym oraz często mutującym się wirusem i wykrywane są wciąż nowe jego podtypy, trudno jest otrzymać efektywną szczepionkę.

2. Czy istnieje skuteczne lekarstwo hamujące rozprzestrzenianie się wirusa HIV?

Nie. W chwili obecnej jedynie zapobieganie jest skutecznym sposobem zahamowania rozprzestrzeniania się HIV.

3. Czy transfuzja krwi jest bezpieczna?

Tak. Krew używana do transfuzji i preparatów krwiopochodnych, jest teraz badana na obecność HIV.

4. Czy bycie dawcą krwi jest bezpieczne?

Tak. Nie możesz zakazić się HIV, jeśli oddajesz krew, ponieważ używa się do pobrań sterylnego sprzętu.

5. Czy wizyta u dentysty niesie ryzyko zakażenia?

Nie. Wszystkie narzędzia są sterylizowane po każdorazowym użyciu oraz stosowane jest postępowanie chroniące przed przenoszeniem infekcji.

Runda V

1. Jakie są obecnie możliwości leczenia AIDS?

Dostępne obecnie leki antyretrowirusowe stosowane w terapii wielolekowej hamują namnażanie wirusa, opóźniają rozwój AIDS i wydłużają życie osoby zakażonej. Nie eliminują wirusa z zakażonego organizmu, a tym samym nie powodują wyleczenia.

2. Co oznacza wynik testu dodatni (seropozytywny)?

Oznacza, że doszło do zakażenia wirusem HIV.

3. Ilu jest zakażonych HIV w Polsce od początku epidemii? – podaj szacunkową liczbę.

Ok. 20 tys.

Rozpoznano w Polsce 19 120 zakażeń HIV.

4. Ile jest zachorowań na AIDS w Polsce? – podaj szacunkową liczbę.

Ponad 3 tys.

3246 osób zachorowało na AIDS (1349 chorych zmarło).

5. Kiedy wykryto pierwsze przypadki AIDS w Polsce i na świecie?

W Polsce pierwsze zachorowanie stwierdzono w roku 1986. Na świecie definicję tego nowego zespołu ustalono w 1981 r., choć jak wiadomo zachorowania zdarzały się już wcześniej.

Dogrywka I

1. Czy badanie może wykonać sobie każdy, kto chce?

Tak. Każdy, kto podejrzewa, że mógł się zakazić, może poddać się badaniu. Wykonanie testu powinno być poprzedzone badaniem lekarskim i rozmową z lekarzem.

2. Czy są sposoby na opóźnienie rozwoju AIDS?

Tak. Są to: zdrowy tryb życia, unikanie stresów i unikanie ponownego zakażenia. Są także dostępne leki utrudniające mnożenie się wirusa w organizmie, które należy stosować we właściwym okresie rozwoju choroby, zgodnie ze wskazaniami lekarskimi.

3. Czy są sposoby na opóźnienie rozwoju AIDS?

Tak. Są to: zdrowy tryb życia, unikanie stresów i unikanie ponownego zakażenia. Są także dostępne leki utrudniające mnożenie się wirusa w organizmie, które należy stosować we właściwym okresie rozwoju choroby, zgodnie ze wskazaniami lekarskimi.

4. Dlaczego organizm ludzki nie jest w stanie obronić się przed wirusem HIV?

Dlatego, że wirus atakuje system obronny organizmu i pozbawia go przez to możliwości prowadzenia walki także z nim samym.

5. Gdzie można uzyskać informacje i porady w sprawie HIV oraz AIDS? – wymień jeden przykład.

Informacji i pomocy udzielają:

- Telefon Zaufania HIV/AIDS
- Poradnia Internetowa HIV/AIDS
- Krajowe Centrum ds. AIDS w Warszawie
- Ośrodki leczące osoby zakażone HIV i chore na AIDS,
- przychodnie dermatologiczne (skórno-wenerologiczne),
- poradnie dla osób uzależnionych,
- wojewódzkie stacje sanitarno-epidemiologiczne,
- organizacje pozarządowe między innymi: „Bądź z nami”, Stowarzyszenie „Solidarni Wobec AIDS-PLUS”, „Monar” (Młodzieżowy Ruch na rzecz Narkomanii), „Powrót z U” (Towarzystwo Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych)

Dogrywka II

1. Co oznacza „Okienko serologiczne”?

Okienko serologiczne - jest to przedział czasu od chwili zakażenia do możliwości wykrycia tego zakażenia przez laboratorium za pomocą oznaczania obecności przeciwciał. W przypadku HIV może trwać to kilka tygodni.

2. Co oznacza określenie „nosiciel wirusa HIV”?

Jest to osoba zakażona wirusem HIV, a nie chorująca jeszcze na AIDS.

3. Jak długo wirus jest groźny, jeśli znajdzie się poza organizmem człowieka?

Od kilku do kilkunastu godzin.

HIV jest bardzo wrażliwy na działanie czynników zewnętrznych - suchego powietrza, promieni słonecznych. Jeśli wirusy znajdą się na przedmiotach codziennego użytku, to z każdą minutą będzie ich coraz mniej, a wkrótce zginą wszystkie. Natomiast w niektórych wydzielinach i świeżej krwi wirus może żyć dłużej.

4. Czy wirusa HIV nabywa się na całe życie?

Tak, Nie są znane przypadki, by człowiek zakażony zdołał pozbyć się wirusa.

5. Czy zwierzęta są nosicielami HIV?

Nie. Ani zwierzęta domowe np. psy, koty czy świnki morskie, ani dzikie jak lisy czy wiewiórki, ani pchły czy komary nie przenoszą HIV. Wirus ten nie rozmnaża się w żadnym innym organizmie poza ludzkim. Jedynie szympan może zostać zakażony, ale nie rozwijają się u niego objawy choroby.